

# ГОЛОС УКРАЇНИ

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 191 (1191) ♦ Вівторок, 10 жовтня 1995 року ♦ Ціна договірна



## Вам з цукром чи без?

Сьогодні Прем'єр-міністр України Євген Марчук доповідає парламентові Програму діяльності уряду. Будь-кому з нас на його місці не гріх було б подумати: ех, якби у мене, прямо під оцією трибуною, раптом відкрилось, ну, наприклад, родовище нафти розміром з два Кувейти — я б взагалі нічого не говорив, я б ще подумав — подарувати вам цю звістку зараз чи трохи почекати. Але наш Прем'єр не любить безпідних фантазій. Та й звичною вже стала подібна доповідь. Правда, вона все одно нагадує звіт чарівника перед вищим начальством про використання чарівної палички. І вони йому кажуть: все, що ти нам доповідаєш — добре, ну, а де ж паличка? Вони забули, що паличку ще позаторік використано на дрова. Тобто питання риторичне. Але він бездоганно коректний: панове, все це подати з цукром чи без? І знає, що скажуть — з цукром, але щоб було дешевше, ніж без! Ось ненайгірший варіант відповіді: панове, питво без цукру, за те гаряче, і наше завдання — не обпекитись об що істину, а далі ... будемо жити!

Фото Юрія ВЕНТЕРЕША.



### З парламентом Індії слід подружитися

Учора мали зустріч Голова Верховної Ради України Олександр Мороз і Надзвичайний і Повноважний Посол Республіки Індія в Україні Раджendra Кумар Раї. Відзначивши, що нинішні відносини між Україною та Індією досить тісні, Олександр Мороз побажав, аби вони й надалі зміцнювалися. «Перешкоч цьому немає ні з нашого, ні з вашого боку. Ми б хотіли, щоб контакти налагоджувалися не тільки на міжурядовому, але і на міжпарламентському рівнях».

Олександр Мороз пообіцяв всіляку підтримку в цьому з боку Верховної Ради України. Посол Раджendra Кумар Раї привітав Олександра Мороза з призначенням в Україні до Ради Європи і висловив упевненість, що рішення Парламентської Асамблеї буде найближчим часом ратифіковане. Також відбулася розмова з питань, що становлять обопільний інтерес.

### Триває візит Йозефа Зеленца

У Києві з офіційним візитом перебуває міністр закордонних справ Чеської Республіки Йозеф Зеленец. Учора він мав зустріч із Президентом України Леонідом Кучмою, Прем'єр-міністром Євгеном Марчуком, віце-прем'єр-міністром Віктором Пинзеником. Також Й. Зеленец провів двосторонні переговори у Міністерстві закордонних справ, поклав квіти до могили Невідомого солдата. Візит триває.

### Розширення НАТО принесе обопільну вигоду

Прем'єр-міністр України Євген Марчук обговорив у Варшаві з головою польського уряду Юзефом Алексом питання розвитку відносин між двома країнами і проблему прийняття України постійним членом Центрально-європейської ініціативи.

Як передає кореспондент агентства «Інтерфакс-Україна», Є. Марчук після закінчення зустрічі повідомив журналістам, що Ю. Алекса висловив «найрішучішу підтримку прагненню України стати постійним членом ЦЄІ».

На думку Ю. Алекси, Україна може бути прийнята постійним членом цієї організації навесні наступного року.

Ю. Алекса під час зустрічі з Є. Марчуком подякував Україні за її позицію в питанні розширення НАТО. Це принесе «обопільну користь як Польщі, так і Україні», сказав він.

### УКРАЇНИ ПОТРІБНА ПОЛЬЩА, ПОЛЬЩІ — УКРАЇНА

Це неодноразово підкреслювалося на прес-конференції, яка була присвячена підсумкам офіційного візиту в Україну делегації Сейму Республіки Польща на чолі з маршалом Сейму Юзефом Зихом.

Цей візит, сказав Голова Верховної Ради України Олександр Мороз, є продовженням політичного діалогу міжпарламентської лінії, який триває між нашими країнами уже декілька років. Це — розширення двосторонньої договірної правової бази, сприяння економічному співробітництву, з'ясування позицій щодо поліпшення умов для розвитку національних меншин. У мене, підкреслив Олександр Мороз, склалося глибоке переконання в тому, що ми можемо вийти на новий рівень співробітництва.

Йозеф Зих відзначив ту сердечність, яку відчули члени делегації на українській землі.

І про що б не йшла мова — чи то про розширення парламентських зв'язків, співробітництва в галузі економіки, або про життя національних меншин: польської — в Україні та української — у Польщі, ми мали спільні підходи, продовжував гість. Нам було приємно чути подяку за те, що Польща підтримала Україну при вступі до Ради Європи. Ми теж вдячні Україні за те, що вона підтримує діяльність Польщі на міжнародній арені. Ми переконуємося, що Україна потрібна Польщі, а Польща — Україні. А це доказ того, що і в майбутньому наша співпраця буде успішною.

**Друзі! Сподіваємося на те, що не розлучимося з вами і в 1996 році. Принаймні у першому півріччі. Передплатити "ГУ" можна у будь-якому поштовому відділенні. Маленький секрет: якщо ви оформите передплату відразу на 6 місяців, редакція гарантує не змінювати ціну. Нині вартість передплати на один місяць — 150 тис. крб., на три — 450 тис. крб., на шість — 900 тис. крб.**

**Індекс українського варіанта — 60955, російського — 60997.**

## У номер

## Засідання Ради національної безпеки

Відбулося чергове засідання Ради національної безпеки при Президентові України, повідомила Укрінформ прес-служба Президента України.

На засіданні були розглянуті пріоритетні проблеми зовнішньополітичної та зовнішньоекономічної політики України.

Виходячи з національних інтересів, було проаналізовано стратегічні питання розвитку взаємин України з партнерами по СНД, європейськими суспільствами.

Визначено також додаткові заходи щодо активізації співпраці України та Російської Федерації.

Кабінету Міністрів, міністерствам і відомствам України запропоновано у стислій строк розробити Комплексну програму, яка дозволить надати новогорішні імпульси побудові ринкових та взаємодіючих відносин між Україною та її зовнішніми партнерами.

## Сергій Цехов став жертвою нападу

9 жовтня після 10 години ранку на колишнього голову Верховної Ради Криму С.Цехова біля його будинку вчинено напад. У результаті злочину в постраждалого заламано два ребра і травмовано голову. С.Цехова госпіталізовано до Кримської республіканської лікарні ім. Семашка. Одного із нападників затримано, поки його особу міліція тримає у секреті. Проводиться слідство.

## Реклама

## «Китайська стіна»

як плід палкої уяви,  
але все одно наша вдячність  
безмежна

Газета «Независимість» зробила добру справу для Верховної Ради України і для нашої держави — 6 жовтня не пожалувала двох сторінок і надрукувала документи «Про заходи, спрямовані на виконання вимог інструкції по забезпеченню охорони і захисту адміністративних будинків та службових приміщень Верховної Ради України і порятку допуску до них».

Щоправда, в дещо найвільні інтерпретації ці документи означають, що депутати відгороджуються від народу «китайською стіною». Точно, це данина тому увізанню, що у приміщенні ВР має палати палати народу, а депутати 24 людини на добу слухати відвідувачів і одночасно творити якісь закони. Або хоча б не пхиділиві, як, скажімо, скандальний Декрет про трасти, що його свого часу втнула виконавча влада.

Кожному неупередженому читачеві, який прочитає подані у «Независимості» документи, стане зрозуміло, що «китайська стіна» між депутатами і народом — плід палкої уяви і не більше. Насправді документи свідчать, що достатньо широке коло осіб має право запрошувати громадян до приміщень ВР, до депутатських комісій і т.д. Тобто для роботи, консультацій, підготовки, експертизи законопроектів. І просто для того, щоб вислухати. Крім того, народні депутати ведуть прийом в округах.

Цитовані «Правила» як мінімум не менш демократичні, ніж положення регламентації у парламентах інших європейських країн. У цьому може переконатися кожен, хто прочитає їх і знає, як подібне забезпечується в інших країнах.

Опублікувати ці «Правила» мала наша газета. Принаймні, так прохання висловлювали деякі працівники апарату ВР. І ось їх надрукувала «Независимість». Отож публікувати у нас потреба відпала. Кожен, хто зацікавиться, тепер їх прочитає. Спасибі за допомогу, колеги! І сприйміть цю публікацію як нашу вдячну рекламу згаданого числа вашої газети.

Ну, а щодо вступу-коментаря «Независимості» до «Правил», то яке він має значення, коли опубліковано самі документи. У розумного читача є можливість зробити власні висновки.

Відділ реклами «Голосу України».

## Парламентська хроніка

## Межа малообезпеченості як дзеркало економіки

**Г**АРЯЧІ суперечки довкола проекту закону «Про субсидії населенню для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг» тривали і після перерви. Однак ще більш пристрасті розгорілися, коли Верховна Рада перейшла до розгляду питання «Про межу малообезпеченості».

І хоча доповідцем значився голова Комісії з питань соціальної політики і праці Юрій Бузуган, слова попросив заступник міністра фінансів Володимир Матвійчук, який одразу зауважив, що проект постанови, внесененої на сесію, в міністерстві не розглядали. Водночас він підкреслює: найменші додаткові витрати бюджету за мінімальною межею малообезпеченості в 4 мільйони 800 тисяч карбованців становитимуть близько 230 трильйонів на місяць.

Заступник міністра фінансів повідомив, що нарахування до державного бюджету в четвертому кварталі пільгово майже чотири мільярди, аніж видавати: відповідно 480 і 890 трильйонів карбованців. Його висновок: проект постанови у такому вигляді приймати не можна.

Голова Комісії з питань соціальної політики і праці Юрій Бузуган, на думку якого, якби міністерстві не виконув рішення Верховної Ради, нехтує постановою Президії і звернення Юрія Верховної Ради про подання вартісної величини межі малообезпеченості. Він нагадав депутатам, що на початку сесійного тижня віцепрем'єр-міністр П.Шпек відверто ска-

## Денне засідання 6 жовтня

зав, що «Кабінет міністрів не вносить і не внесе вартісної величини межі малообезпеченості». Водночас Юрій Олексійович повідомив, що за підрахунками Федерації профспілок України межа малообезпеченості у вересні (за даними серпня) становила 6 мільйонів 340 тисяч карбованців.

Відповідаючи на запитання народних обранців, Ю.Бузуган підкреслює, що 1991 року частка заробітної плати у собівартості продукції становила 18–20 відсотків, у валовому внутрішньому продукті — 38,8 відсотка, інші ці показники становлять відповідно 8,8 і 33,8 відсотка.

Обговорення проекту постанови показало, що серед депутатів немає одностайності щодо проекту постанови. Понад те, порад з думками, які закликали до вживаності у прийнятті рішення, особливо тих, що стосуються економічного життя нашої держави, були спроби надати політизувати проблему. Скажімо, Володимир Марченко звинуватив Президента і уряд в тому, що вони не виконують норми Конституції і міжнародних документів. Водночас у його виступі не пролунали пропозиції, які розв'язали цю проблему.

Депутат Наталя Вітренко у своєму виступі підкреслює, що в червні вартісну межу малообезпеченості на пропозицію Віктора Пинзеника було визначено у розмірі 2,1 мільйона карбованців, що покривало 57 відсотків від загальної вартості спожитого кошика. Та цифра яку пропонують прийняти Верховній Раді, покриває нині 41 відсоток вартості.

Не можна обминути і виступ Володимира Моисеєнка з фракції «Комуністи України». На його думку, розв'язання соціальних проблем можливе лише за умов існування Радумисл Волову Верховної Ради зобов'язати зауваженням народному обранцю за «використання трибуни з метою, якої не передбачено Регламентом і порядком роботи».

Після виступів міністра праці Михайла Каскевича та народного депутата Володимира Яценка Верховна Рада приступила до поіменного голосування проекту постанови. Документ не набрав потрібної кількості голосів. На пропозицію Олександра Мороза вирішено доручити Кабінету міністрів під час доповіді про програму дій уряду дати об'єктивну введенню межі малообезпеченості, а також поставити його на голосування після доповіді.

Потім депутати перейшли до розгляду проекту закону «Про вибори народних депутатів». Однак після доповіді Олександра Лавриновича і його відповідей на запитання народних обранців за браком часу Верховна Рада вирішила перенести розгляд законопроекту на наступний тиждень. Під час сесійного засідання депутати прийняли кілька законопроектів, ратифікували ряд міжнародних угод України з іншими державами, а також затвердили текст заяви Верховної Ради з нагоди дня відзначення в нашій державі року права.

\*\*\*

6 жовтня у сесійному залі були розпозновдані заяви про утворення нових депутатських груп «Робітниця України» і «Союз».

Володимир КОРОЛЮК.

## Чи дочекається реформ наука України?

## Коротко про автора

Володимир СЕМИНОВИЧЕНО народився 9 червня 1950 року. У 1972 році закінчив фізико-технічний факультет Харківського держуніверситету. Доктор фізико-математичних наук. З 1985 року — генеральний директор науково-виробничого об'єднання «Монокрісталік», а з 1991 року — директор науково-технічного комплексу Національної Академії наук України «Інститут монокрісталів». Автор близько 300 наукових робіт. Під його керівництвом створено ряд виробничих нових матеріалів. Професор, лауреат Державної премії України. Академік Національної Академії наук України, член її Президії. Входить до складу постійної Комісії Верховної Ради України з питань науки та народної освіти.



Щойно розпочала роботу державна комісія з питань реорганізації в галузі науки, яку було створено розпорядженням Президента України від 28 серпня ц.р. Те, що реорганізація потрібна, позавсім сумнівом. Мало того, розв'язувати ці питання треба було бачити рази більше — це два-три роки тому. Тоді, можливо, науково-технологічний комплекс України не опинився б у такому критичному стані.

Але краще пізно, ніж ніколи. І дуже важливо, на мій погляд, визначити, що ж потребує реформування передусім. Переконалися, що починати треба з реформування державного управління науковим і технологічним розвитком.

За безліч дуже складних і гострих проблем, що стоять нині перед економі-

кою України, саме від розв'язання цього питання залежить найголовніше: як швидко і найбільш ефективно Україна реформується в цілому.

Тим, хто, може, не поділяє такі точки зору, слід врахувати лише одне. У світі є чимало країн, які, не маючи власних енергетичних чи сировинних ресурсів, є економічно розвинені і незалежні. Але світу не знає жодної країни, яка була б такою, не маючи власного потужного науково-технологічного потенціалу.

Чому саме стоїть питання про державне управління науковим і технологічним розвитком, а не, припустимо, про аспекти його ринкового саморегулювання? (Закінчення на 3-й стор.).

## Неповага

## до свого наро-

Заява депутатської групи «Державність» Верховної Ради України

5 жовтня 1995 року в сесійному залі Верховної Ради було поширено «Заяву про створення депутатського об'єднання «Союз» із списком 34 депутатів, які нібито бажають увійти до цього об'єднання та з проханням до Голови Верховної Ради дати розпорядження Секретаріату про реєстрацію цього об'єднання».

У розповсюдженій «Заяві» про створення депутатської групи «Союз» у демократичній формі висловлюється неповага до українського народу, суспільного ладу та держави. З позиції російського імперіалізму право української нації на самовизначення трактується як хуторянство, національний ізоляціонізм. Керівництво держави обзивається політичними банкрутами.

(Закінчення на 5-й стор.).

## Від Верховної Ради України

Верховна Рада України з глибоким сумом повідомляє, що 7 жовтня 1995 року на 40-му році життя трагічно загинув народний депутат України, член Президії Верховної Ради України керівник депутатської групи «Аграрники за реформи» Корнелюк Василь Миронович, а висловлює щире співчуття рідним та близьким покійного.

В зв'язку із загинувшим в автомобільній катастрофі лідера депутатської групи «Аграрники за реформи» **Василь Миронович Корнелюк** депутатська група «Реформи» висловлює глибоке співчуття сім'ї та близьким загинувшого та постраждалим внаслідок цієї аварії.

**У** П'ЯТНИЦЮ ми зустрілися з головою депутатської групи «Аграрники за реформи» **Василем Мироновичем Корнелюком**, щоб з'ясувати його точку зору щодо Програми уряду, поданої на розгляд Верховної Ради України.

Хто міг знати, що це буде останнє інтерв'ю Василя Мироновича...

Члени депутатської групи «Аграрники за реформи» уважно вивчили запропоновану урядом України програму своїх дій. На жаль, вона нас не може задовольнити, бо є простою формальністю.

## Декларації нам не потрібні

Останнє інтерв'ю В.М. Корнелюка

Адже згідно з Конституцією доповіді, уряд України очолює Президент. А ми вже слухали програму Президента.

Отож вважаємо, що програма нинішнього складу уряду впливає з попередньої програмою Президента, розвиває її. На мою думку, було б доцільніше нині слухати про те, як виконують президентські програми. Однак замість інформації про хід її реалізації насувається нова програма уряду. Ми, звичайно, її послухаємо, висловимо свої побажання й зауваження...

Якщо говорити в цілому про запропонований урядом документ, то нічого нового, особливого вона в собі не несе. Хоч в ній є, безперечно, позитивні моменти. Мусну сказати, що програма хвилює одним го-

ловим недоліком: у ній не закладено жодного механізму реалізації задуманого. Наприклад, у галузі економічної політики особливо в аграрному секторі, що нас найбільше хвилює. Скажімо, як вирішуватиметься проблема податків і платежів, котра сьогодні доводить село. Про це ж нічого конкретного не сказано. Або як розвиватиметься соціальна інфраструктура села за умов подальшого падіння виробництва.

А словнистична проблема паритету ціл на сільськогосподарську і промислову продукцію? Про це теж нічого не знайдено у програмних викладах.

У програмі зазначено, що через скільки-то років підвищиться продуктивність праці у сільськогоспо-

дарському виробництві. Це ж неправда! Якщо сьогодні цінами війнають сільськогосподарський сектор, незалежно, якої форми господарювання він належить — державного, приватного, фермерської — жодного підвищення продуктивності праці не буде. Це — блеф. Тобто знову ж ніякого механізму розв'язання проблеми немає.

Або ось уряд передбачає кредитування індивідуальних забудовників. Прекрасний намір! Але за рахунок чого? Де ж кошти для цієї справи?

Нам, аграрникам, людям практичного складу розуму, не потрібно декларатив. Нам треба знати чітко і ясно, як це все буде реалізовуватися. Саме цього найменше у програмі, і це викликає критичне ставлення до неї.



# Чи дочекається реформ наука України?

(Початок на 2-й стор.)

По-перше, тому, що в нашій країні більш як 90 відсотків відповідного потенціалу досі перебуває у державній власності. По-друге, світова практика свідчить про необхідність і найбільшу ефективність регулювання розвитком цього потенціалу саме з боку держави. Нарешті, це головне, тому, що наявна в нашій державі система державного управління науковим і технологічним розвитком виявила свою неспроможність. А коли казати відверто, її, за великою мірою, навіть не існує.

Восени 1992 року Рада національної безпеки України змусила серйозно доповідь національної академії наук з питань стану науки, інтелектуальної та технологічної безпеки.

Тоді увагу керівників держави звертали на яскраві негативні тенденції у цих сферах. Наголошували на потребі терміново визначити, яка з відомих у світі моделей науково-технічного розвитку доцільна для України, і розробити відповідну концепцію її технологічного розвитку. Пропонували негайно провести реструктуризацію, що величезного на той час галузевого науково-технічного потенціалу, його переорієнтацію на цивільне виробництво.

Ще тоді ставили питання про потребу надання всім економічним і структурним перетворенням в технологічній політиці інноваційного характеру. Пропонували й необхідні заходи у державному регулюванні цими процесами.

На жаль, незважаючи на рекомендації Ради національної безпеки, все звелось до прийняття Кабінетом міністрів вихолощених рішень, неспроможних навіть мінімально вплинути на справу.

Що ж тепер? Концепції технологічного розвитку України та пов'язаної з нею державної економічної, промислової і науково-технічної політики практично немає. Галузевий науково-технічний потенціал дезорганізовано, подальше існування в Україні фундаментальної науки — під великим сумнівом.

Не зважаючи на не підтримуючи як слід розробляючи власних високих технологій державної економічної, промислової і науково-технічної політики практично немає. Галузевий науково-технічний потенціал дезорганізовано, подальше існування в Україні фундаментальної науки — під великим сумнівом.

Не зважаючи на не підтримуючи як слід розробляючи власних високих технологій державної економічної, промислової і науково-технічної політики практично немає. Галузевий науково-технічний потенціал дезорганізовано, подальше існування в Україні фундаментальної науки — під великим сумнівом.

Не зважаючи на не підтримуючи як слід розробляючи власних високих технологій державної економічної, промислової і науково-технічної політики практично немає. Галузевий науково-технічний потенціал дезорганізовано, подальше існування в Україні фундаментальної науки — під великим сумнівом.

лої продукції і дослідних зразків принципово нової техніки обкладають однаковими податками та зборами? То, перед державою вистає питання: чи варто це робити? Але такого не повинно бути. Держава має обирати, нарешті, що і як підтримувати.

Підкреслимо ще раз: кризовий стан науки і технологічного розвитку становить дуже велику національну небезпеку. Небезпеку для подальшого існування України. І цей стан є не так і не тільки відслідкованим кризою в економіці. Головним, на мою думку, є відсутність ефективної державної політики і необхідності для такої політики системи державного управління і регулювання.

Органів державної влади, створених саме в науково-технологічній сфері, в Україні є вже чимало. Не враховуючи міністерств, яким підпорядковуються наукові організації суто галузевого профілю, є ще понад п'ятнадцять відомств. Це й Державний комітет з питань науки і технологій (а нині ще й промислової політики), і Національне космічне агентство, Державне патентне відомство, Державна служба з критичних технологій, Національне агентство з питань інформації, Державний інноваційний фонд. Нещодавно ще створено Державний комітет з енергозбереження. Ми маємо навіть власне Національне агентство з морських досліджень і технологій. До речі, видатки на нього з державного бюджету становлять половину запланованих на всю Національну Академію наук. Таких співвідношень не мають навіть більші, ніж Україна, морські держави.

Є, нарешті, Міністерство з науковим сектором, Національна та чотири галузеві академії з мільйонними організаційним апаратом, національними та регіональними науковими центрами.

На найвищих рівнях управління є відділ науки в адміністрації Президента, відділ, який займається наукою і технологіями в Кабінеті міністрів, та аналогічний відділ, чи навіть управління, в Міністерстві економіки.

Як бачите, є багато чого. Не маємо лише одного. А саме — державної відповідальності за вироблення стратегії державної науково-технологічної політики, який би справді міг би це робити, не маємо чіткої виконавчої вертикалі, яка забезпечувала б реалізацію цієї політики у фінансовій, кредитній, податковій та виробничій сферах. Не маємо й відповідальної за ці реалізацію особи на рівні керівництва уряду, прийнятих на рівні чи правами віцепрем'єра. Хто з віцепрем'єрів відповідає, наприклад, за науку (якщо не брати до уваги її гуманітарні відділи), було в останні роки загадкою не тільки для вчених, а й, здається, для апарату Кабінету міністрів.

Якщо в розвинених країнах саме науково-технологічна політика визначає напрями розвитку виробництва, то наша держава ніяк не може вирішити, куди й до кого по науку і науково-технічну діяльність притякувати. Чи до соціально-культурної сфери, чи десь між житловим-комунальним господарством і соціальним забезпеченням.

Настільки очевидний План фінансування науки за державним бюджетом на цей рік виконується лише на третину. А що стосується розпо-

ділу цих бюджетних коштів, то за відсутності будь-якої системи останнє слово залишається за Міністром.

Тепер щодо системи. Як відомо, Верховна Рада ще минулого скликання за поданнями Кабінету міністрів затвердила пріоритетні напрями науки і техніки. За цими напрямками сформовано національні програми, які спираються на систему державних науково-технічних програм і проектів, що їх визначали й фінансували досі за рахунок бюджету Державним комітетом з питань науки і технологій.

Я не вважаю себе прихильником саме такої системи. Дуже малі кошти, надмірно велика кількість проектів — понад 6 тисяч — дають можливість говорити хіба що про незначну соціальну підтримку тих, хто виконує розробки. Жодного помітного впливу на розв'язання критично важливих, вузлових проблем технологічного розвитку така система забезпечити, зрозуміло, не може. Це стосується і діяльності Державного інноваційного фонду.

Треба щось змінювати, але як? Невже так, як це нещодавно зроблено. На початку року надійшли запитання про порушення Кабінетом міністрів, за яким у всіх наукових організаціях та вузах треба підрахувати чисельність тих, хто виконує фундаментальні дослідження, визначити наукові колективи чи школи (хоча це далеко не одне й те саме), що мають розробки на найвищому світовому рівні. Все це робили за пропозицією Міністерства для упорядкування бюджетного фінансування науково-технічної діяльності. Невдовзі з'явився указ Президента про адресне пріоритетне фінансування наукових організацій, що виконують винятково важливі й перспективні науково-технічні розробки та відповідні доручення структурі підпорядкованій ДКНТ, з якими знову почнуть збирати від усіх перелічених розробок.

Що це: відміняють стару систему фінансування і запроваджують нову? Але в такому разі перед тим не завадило б чітко визначити, які саме науково-технологічні напрями необхідні в Україні розвивати, виходячи з потреб структури підпорядкованої ДКНТ, пріоритетності тих чи інших галузей та можливостей швидкого нарощування власного якісного експортного потенціалу.

У Росії, до речі, на останньому, в серпні ц.р., засіданні Ради з науково-технічної політики при Президентові Російської Федерації вирішували питання про використання технології подвійного призначення у цивільному секторі економіки, а також про ті десять пріоритетних технологічних програм, з якими Росія має вийти в наступне століття.

А в нас замість цього наукові організації тільки те й роблять, що готують всілякі переліки, щоб з'ясувати, наскільки, що ж Україна має пріоритетного і що треба фінансувати. І постало слушне запитання: а для чого вже кілька років ДКНТ проводить конкурси та експертизи науково-технічних програм і проектів?

Те, що владі структури свою основну функцію вбачають лише в розподілі тих незначних коштів, які держава нині виділяє на науку й науково-технічну діяльність, не дивує. Це робити багато простіше. По-перше, на саму

науку, як свідчить світова практика, припадає близько 10 відсотків загальних витрат на весь інноваційний сектор. А для того, щоб залучити ще й 90 відсотків — створювати сприятливий інноваційний клімат, формувати ринок науково-технічної продукції. Розвивати відповідну інфраструктуру, проводити гнучку політику у сфері податків, амортизаційних відрахувань тощо.

Нині, як відомо, на базі Комітету з питань науки і технологій створено Комітет з питань науки, техніки та промислової політики. Але великих надій на те, що ситуація виправиться, дуже мало. По-перше, хіба нова техніка і прогресивна технологія не потрібні у сфері зв'язку, транспорту, в сільському господарстві України? Чому ж тільки промислова політика? А по-друге, виважд, чи цей новий Державний комітет матиме реальних повноважень і впливу більше, ніж старий, який практично їх не мав.

Зверніть увагу й на таке. І рішення про Державний комітет з питань науки і техніки та промислової політики, і рішення щодо підготовки нового порядку фінансування, про які згадував, були прийняті до, підкреслюю, створення за розпорядженням Президента України Державної комісії з питань реорганізації у галузі науки. Дивує й те, що ця комісія має закінчити роботу й подати пропозиції до 1 грудня цього року. Саме тоді, коли вже мають бути затверджені Державний бюджет на наступний рік і Програма діяльності нового уряду.

Усе це є одним свідченням того, що проблеми, пов'язані з науковим і технологічним розвитком, у нас вирішують наважання, на низькому професійному рівні, без належної координації. Таку ситуацію треба будь-що виправляти (якщо тільки не гайнути). Розуміючи, слід насамперед з вироблення загальних принципів управління науково-технологічним комплексом України.

Найбільш доцільно, на мою думку, є система, яка передбачала б здійснення стратегічного керівництва процесом науково-технологічного розвитку держави Президентом України. І рекомендувати якої мають лягти в основу всіх відповідних рішень Президента та Уряду.

Потрібно також сформулювати чітку виконавчу вертикаль, яка передбачала б усю розгалужену мережу державних установ директивного, консультативного і обслуговуючого призначення, а їх, нагадаю, майже 20, та забезпечувала практику реалізації єдиної і ефективної науково-технологічної політики, в тому числі, і не головне, — у сфері структурної перебудови технологічного розвитку виробництва.

Очолити цю виконавчу вертикаль має Прем'єр-міністр України, а здійснювати безпосередньо керівництво її роботою — віцепрем'єр-міністр з питань науково-технологічного розвитку.

Тільки такий рівень централізації дасть нині змогу реально впливати на діяльність всіх без винятку міністерств, відомств та організацій. І тут не треба боятися проявів, так би мовити, державного монополізму. Вироб-

лення стратегії науково-технологічного розвитку, відповідальність за реалізацію цієї стратегії — то монополіє право і обов'язок саме державної влади.

Що ж стосується сфери фундаментальних та пошукових досліджень, то розумна позиція тут лише одна — держава має визначити, скільки коштів вона може вкладати у цю сферу. Ставити якісь завдання перед фундаментальною наукою, планувати цю діяльність неможливо. А для належної координації досить Національної академії наук та галузевих академій. Слїше, що мають робити держави, суспільство в цілому, — це контролювати, чи отримують вчені, яким дають ці кошти, визнання світової наукової громадськості. Але без власної потужної фундаментальної науки ми не будемо мати ні освіти, ні власних високих технологій. І це треба враховувати.

Слід врахувати також і те, що для суспільства криза в науці і технології означає, ніж у матеріальному виробництві. Нагадувати випуск продукції, яка має попит, можна за рік-два. Відновлення ресурсів у сфері науки потребує значно більшого часу. А руйнування наукових шкіл має загалом необоротний характер.

І ще одне-принципове зауваження. Визначаючи державну політику, перш за все необхідно визначитися з питання, яке місце у світовому розподілі праці воліє Україна посісти через кілька найближчих десятиліть.

Україна у формуванні своєї перспективної державної політики може орієнтуватися на одну з таких моделей майбутнього.

1. Поступове посідання Україною стратегічно важливого місця у світовому розподілі праці — місця, пов'язаного з виробництвом ідей і технологій, найвищого місця в міжнародному співробітництві.

2. Посідання Україною у міжнародному розподілі праці місця високотехнологічного переробного центру, виробника наукоємної продукції на світовому рівні якості, в основному завдяки імпортуванню прогресивних технологій у процесі припливу капіталу з-за кордону.

Альтернативою цим двом моделям може бути місце України, пов'язане з грубою переробкою сировини та виконанням низькотехнологічних елементів виробничих продуктів, високотехнологічну частину якого здійснюватимуть більш розвинені країни, чи це гірше — місце сировинного додатку світової економіки.

Як показує аналіз розвитку світової економіки, найвищі і найбільш перспективні місце у міжнародному розподілі праці пов'язане не так з виробництвом товарів чи засобів виробництва, як з виробленням ідей і технологій. Саме країни, що посідають це місце, матимуть делі більшу політико-економічну вагу і дедалі більший вплив у світі.

Україна рано чи пізно буде, мало того, вона приречена бути державою науковою з високим рівнем технологічного розвитку. Іншого України просто не дано.

Володимир СЕМІОНЕНКО, народний депутат України, академік НАН України, член Державної комісії з питань реорганізації в галузі науки.

# АЛЬТЕРНАТИВА ПРОГРАМІ

**На думку Соціалістичної фракції у Верховній Раді це — внесена нею «Економічна програма запобігання національній катастрофі»**

## Точка зору



Програма діяльності Кабінету міністрів України

Подолати кризу без обгортаної, виваженої, комплексної програми дій просто неможливо. Це повністю підтверджує світові досвід. Тому коли після своєї жовтневої (1994 р.) доповіді «Шляхом радикальних реформ» Президент А.Кучма протягом року так і не спромігся представити Верховній Раді програму дій уряда, — вже це свідчило, що кризи долати ніхто і не збирається.

Соціалістична партія України з моменту свого утворення (жовтень 1991 року) точно оцінила згубність курсу економічних перетворень, що під тиском ринку почали впроваджуватися в нашій країні. Науковці Теоретичного центру СІУ розробили, а І Всеукраїнська конференція соціалістів у червні 1992 р. затвердила «Антикризову програму» як альтернативу нав'язаному курсу. І потім у 1993 р. ми виклали своє бачення реформ у «Програмі

першочергових дій», і у 1994 році — у передвиборній платформі СПУ. Її своїми пропозиціями звертали до Президента України (спочатку А.Кравчука, потім А.Кучми), до прем'єр-міністрів і В.Фокіна, і В.Масола, і С.Марчука, до Верховної Ради XII скликання.

Наші пропозиції не тільки не хотіли врахувати — їх не хотіли чути. А тим часом економіка все більше руйнувалася, пограбування населення зростало, рівень життя продовжував падати.

Зараз новий виток подій, пов'язаний з нагромадженням програмних помилок урядом. Програма внесена до Верховної Ради, і вищій законодавчій організації повинен оцінити її, якщо погодиться її реалізувати.

Подати це раз свої пропозиції — справа марна. Сам дух Програми діяльності Кабінету міністрів України, ідеологія цієї

програми — стратегія хибна, катастрофічна для нашої України. Бо це знов (як і 4 роки тому) орієнтація не на свої сили, а на західні кредити. Тільки борги зростають надто швидко і, беручи їх у Міжнародного валютного фонду і Світового банку, ми тим самим дозволяємо їм все нахабніше керувати нашою економікою, втручаючись в наші справи. Яка вже тут незалежність!

І знову ця програма, спрямована на форсування приватизації (підприємств, землі, житлового фонду), на комерціалізацію всіх відносин, на лібералізацію ціни і валютного курсу, на скорочення доцільності і соціальних програм.

Наша програма — альтернативна. Її розробники — доктор економічних наук Н.Вітренко (науковий керівник), М.Трегуб (координатор), кандидат економічних наук О.Власов, доктори технічних наук А.Гассонов, М.Друківаний, кандидат техніч-

них наук О.Лівинський, кандидат економічних наук М.Махненко, доктор філософських наук і кандидат економічних наук Т.Мурашівський, доктори економічних наук О.Радзівський, В.Каченко, В.Федоренко, М.Чередиченко, М.Чумаченко, кандидат економічних наук В.Яківчук. Назва програми «Економічна програма запобігання національній катастрофі» обумовлена саме тим, що ми оцінюємо страшні наслідки всеохоплюючого руйнування як реальної загрози національній катастрофі. А це означає деградацію і знищення продуктивних сил, деінтелектуалізацію праці, вимивання капіталу, сировинних технологій, інтелекту, трудових ресурсів із країни.

Програми принципово різняться у заходах і механізмах, акцентах і наслідках, що прогножуються.

Головні, принципові розбіжності представимо схематично.

Економічна програма запобігання національній катастрофі

## ПЛАТІЖНА КРИЗА

Має інституціональний і структурний характер і може бути поступово подолана лише в процесі поглиблення реформ.

У зв'язку з цим... подолання кризи... за рахунок посилення фінансової дисципліни, зниження інфляції, запровадження реального механізму банкрутства... (с. 17)

...вдосконалення механізму використання векселів

...спрошення механізму застави шляхом конвертації фінансових зобов'язань підприємств у майнові (с. 18).

Покращання умов для своєчасних платежів буде забезпечено ліквідацією інфляції, збільшенням обігових коштів, встановленням жорсткого контролю за виконанням договірних зобов'язань, збільшенням доступу до кредитів і нормалізації їх ставок...

Проведення ліквідації неплатежів найбільш ефективне через переведення їх у кредитну заборгованість.

Використання векселів для погашення заборгованості чи розрахунки часткою володіння основними фондами буде ліквідовано (с. 19).

## ЦІНОВА ПОЛІТИКА

Здійснення лібералізації ціни як суто ринкового заходу певною мірою сприяло балансуванню цінних пропорцій та більш гнучкому реагуванню підприємств на кон'юнктуру ринку.

Диспропорції в цінах, хоча і зменшились за останні роки, все ще зумовлювали порушення міжгалузевого цінового паритету...

Уряд передбачає подальше розширення сфери вільного ціноутворення, буде здійснюватися лише в немонополізованих секторах економіки з одночасним посиленням контролю за цінами на продукцію підприємств-монополістів...

...В умовах помірної інфляції передбачається можливість тимчасового запровадження державного регулювання ціни на продукцію базових галузей... (с. 14).

Проблема оздоровлення економіки вимагає термінового поповнення обігових коштів підприємств та доходів населення.

Для попередження можливого сплеску інфляції одним з найбільш вагомих способів стримання зростання ціни у теперішніх умовах стане їх адміністративне регулювання.

Адміністративне регулювання ціни передбачає першочергове замороження ціни на 1—2 місяці. За цей час повинна бути проведена грошова реформа, зниження банківських ставок, зниження торговельних надбавок, реформа оплати праці.

Ці заходи ведуть до змін рівня та структури витрат та ціни, що потребує їх виправлення, балансування, а у майбутньому постійного регулювання.

Наступне регулювання ціни здійснюється шляхом законодавчого встановлення норми прибутку по галузях та видах виробництва.

Реалізація товарів в рахунок держзамовлень буде здійснюватися за граничними цінами.

В міру насичення ринку товарами формуються вільні ціни (с. 13).

## ГРОШОВО-КРЕДИТНА ПОЛІТИКА

Головним завданням є стримання темпів інфляції... вагомим фактором антиінфляційної політики та оздоровлення грошово-кредитної системи є скорочення прямих кредитів Національного банку...

Основними завданнями... будуть дотримання позитивних процентних ставок за строковими депозитами і кредитами, недопущення відліну курсу національної валюти до долара США вище темпів інфляції, підвищення значення грошових заощаджень громадян...

Створюватимуться сприятливі умови для розвитку різних типів комерційних банків і кредитних установ...

Впроваджуватимуться ефективні механізми регулювання грошово-кредитного ринку (кредитні аукціони, вексельне редискунтування, депозитні сертифікати, торгівля цінними паперами, державними казначейськими зобов'язаннями) (с. 10—11)

Лібералізація внутрішнього валютного ринку шляхом поступового скорочення обмежень щодо використання валюти та форми платежів (с. 12)

Нема грошової реформи

Нема механізму індексації заощаджень населення.

Проведення грошової реформи повинно бути спрямовано на оздоровлення фінансової системи країни, застосування і відсікання спекулятивного капіталу, забезпечення фінансових ресурсів приватизації, на компенсацію трудових збережень населення.

Саме з цією метою грошова реформа буде проведена як реформа конфіскаційного типу. Механізм реалізації грошової реформи передбачає передусім перерахування всіх заощаджень кожного громадянина на особисті рахунки з декларованої суми накопичень. Незадекларовані заощадження не повинні обмінюватися.

Продекларовані суми заощаджень обмінюються зі знижуваним коефіцієнтом. Пропонується: при сумі до 100 млн.крб. обмінювати 100 тис.крб. — 1 гривня, від 100 до 300 млн.крб. 300 тис.крб. — 1 гривня, від 300 до 500 млн.крб. — 500 тис.крб. — 1 гривня. Всі продекларовані суми вище за 500 млн.крб. не обмінюються, переходять у внутрішній борг держави з гарантією проіндексованої вилучення через 2 роки.

У ході грошової реформи будуть проіндексовані заощадження населення (мається на увазі повне відновлення їх купівельної спроможності відносно вартості споживчого кошика і забезпечення вільного використання проіндексованих сум заощаджень). При цьому передбачається виплата проіндексованих сум за пріоритетами: відповідно до віку і станом здоров'я вкладників.

Одночасно з проведенням грошової реформи вводиться заборона обігу іноземної валюти в Україні. Обіг валюти протягом досить короткого, чітко визначеного терміну проводиться лише через банки та їх представників, встановлюється межа декларування обмінюваних сум.

Курс національної валюти встановлюється до вільно конвертованих валют і рубля, виходячи з реальної купівельної спроможності валют і регулюється державою (т.зв. фіксований курс) (с. 24).

## ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА

Забезпечити стабільність в оподаткуванні, розширити її базу і зменшити кількість податкових пільг... (с. 1).

Для розширення доходних джерел бюджету, починаючи з нового бюджетного року, передбачено введення податку на майно підприємств і податку на цехове майно громадян, розширення переліку піддаєних товарів... (с. 5).

Реконструкція податкової системи базуватиметься на необхідності збереження доходної частини бюджету і забезпечення обов'язковості і рівноправності у сплаті податків усіма юридичними і фізичними особами.

У 1996 році збереться перевага непрямих податків (податку на додану вартість і акцизних зборів)... (с. 8).

У 1996 році має бути завершена робота з розробки і прийняття податкового кодексу (с. 10).

Зміна відбувається тільки відповідно до єдиного податкового кодексу України. У кодексі значно скорочені чітко визначені види податків і встановлена гранична кількість 45 % з прибутку товаровиробника. Відбувається реструктуризація податків, знижується їх тиск на виробництво, підвищується їх досвідчений і споживачів коштовних товарів і послуг розкоші.

Оподаткування прибутку диференціюється відповідно до його використання, стимулюючи інвестиції в техніку, технології і підготовку кадрів, стимулюючи виробництво нових видів продукції і послуг.

Переглядається система пільг з метою їх упорядкування забезпечення пріоритетів розвитку, захисту національних інтересів і підвищення життєвого рівня населення. Важливим напрямом зміни податкової політики буде розширення податкової бази з метою ліквідації тіньової економіки, зміцнення дисципліни податкових платежів через контроль руху товарів і фінансів, зміцнення дисципліни виконання договорів.

Передбачається введення більш жорстких норм і відповідальності за порушення податкової дисципліни, одночасно із значним посиленням контролю за діяльністю податкової інспекції, якості її роботи.

## РЕФОРМУВАННЯ ВЛАСНОСТІ

Прискорити процеси приватизації з одночасним посиленням державного контролю за оцінкою вартості об'єктів приватизації, здійснити заходи для залучення до приватизації стратегічного інвестора... (с. 2).

Стратегічною метою є створення конкурентного середовища, підвищення ефективності виробництва шляхом появи і функціонування на ринку товарів, робіт, послуг широкого прошарку приватних власників, реформування системи управління державним сектором економіки.

Першочерговими заходами є захист державної власності від знищення і розкрадання, відновлення керованості нею.

Для державного сектора економіки буде відновлено директивне планування на основі міцної інформаційної бази системи РІУС.

Для цього негайно припиняється форсування об'єднаної приватизації.

Здійснюється чітке розмежування державної і комунальної власності і законодавчими органами відповідного рівня затверджуються програми приватизації. Приватизація здійснюється лише



## УРЯДУ — €

Програма діяльності  
Кабінету міністрів України

Економічна програма запобігання національній катастрофі

**Звершити** в основному приватизацію об'єктів групи А в першому півріччі 1996 року. До кінця поточного року передбачається перетворити у відкриті акціонерні товариства всі підприємства державного сектора, крім «казенних».

Розширюватиметься приватизація об'єктів разом із земельними ділянками.

**Приватизацію** радгоспів та інших сільськогосподарських підприємств завершити в основному до кінця наступного року (с.69).

Розробка дієвих механізмів приватизації підприємств стратегічних поземними інвесторами (с.45).

**Передача земель** в колективну і приватну власність (с.47).

Прискорення приватизації майна державних сільськогосподарських підприємств агропромислового комплексу (с.48).

Уряд вважає за необхідне вже у 1995 р. поповнити регулювання фондів споживання. При цьому зростання заробітної плати буде поставлено у залежність від підвищення продуктивності праці чи зростання обсягів виробництва з урахуванням темпів інфляції у співвідношенні не більше, ніж 0,8 за кожний відсоток приросту зазначених показників.

У подальшому розміри заробітної плати коригуватимуться залежно від темпів інфляції шляхом її збільшення відповідно до змін індексу цін. Уряд проводить реформу оплати праці, спрямовану на підвищення рівня заробітної плати та надбавлення її до реальної вартості робочої сили. Це буде досягатися, по-перше, поступовим включенням до заробітної плати працівників тих коштів, які вони отримують із суспільних фондів споживання через систему пільг і дотаций; по-друге, шляхом підвищення продуктивності суспільної праці (с. 57—58).

Цей перелік можна було б продовжувати, але сутність не зміниться. Ті механізми, що закладаються в програмі уряду — через дорункування державного сектора, форсування створення просярку приватних власників і подальшого зниження соціально-культурних об'єктів, не призведе до значених позитивних результатів. Загалом, про який прогноз можна вести мову, якщо навіть на 1995 рік прогнозується падіння валового внутрішнього продукту на 10,3%, обсягів промислового виробництва — на 8,2%, інфляція — 134%. А вже за 8 місяців цього року промислове виробництво впало на 14%, валовий внутрішній продукт — на 12,4%, а ціни зросли у 2,035 раза.

на підставі бізнес-планів. При їх порушенні застосовується процедура реприватизації (націоналізації). Запроваджується **державний контроль** за підприємствами у постприватизаційний період.

У ході приватизації законодавчо забезпечується **пріоритет трудових колективів**.

Пріоритетними об'єктами виступає незавершене будівництво. Для приватизації зобов'язано підприємств спочатку проводиться їх санация і створюються умови для стабілізації виробництва.

Послідовність приватизації полягає в тому, щоб першим чином приватизувати об'єкти сфери обслуговування, потім відгалужувати процеси приватизації малих підприємств харчової і легкої промисловості (за наявним розрахунком, на це піде понад п'ять років). Тільки потім, поступово і виважено розглядаються зміни форм власності по інших об'єктах і галузях.

Потрібно розглянути процес розпорощення акцій через сертифікати аукціону; але не знаходять ефективного власника-виробника, а тільки сприяють перепродажу і концентрації акцій у руках кримінально-посередницьких структур. Акції приватизованих підприємств продаються тільки при декларованні доходів і залюднюються в електронний обіг для контролю та недопущення зловживань. Для цього створюється система національного депозитарію.

Окремо слід відзначити, що процеси реформування відносять власності в сільськогосподарський сектор, де об'єктами приватизації виступають результати праці без перетворення земель в об'єкт купівлі-продажу. Тоді земля залишається в загальнодержавній власності і господарюючи суб'єкти користуються нею на умовах довичної, наслідуючої оренди.

Затверджені форма роздержавлення і у всіх інших галузях зберігає своє значення і розвивається відповідно до законодавчих актів України (с.26—28).

## ОПЛАТА ПРАЦІ

Необхідна термінова реформа оплати праці, яка передбачить:

— забезпечення порядку оплати праці, що стимулюватиме збільшення виробництва продукції, підвищення її якості, зростання продуктивності праці, створення умови для об'єктивного відображення витрат на оплату праці у собівартості продукції різних форм власності та галузей економіки. Це здійснюватиметься за рахунок установлення нормативних норм прибутку до долі заробітної плати в товарі (показник норми віддачі праці). Порядок розробки і затвердження таких нормативів буде розроблений Кабінетом міністрів країни, що дозволить контролювати списання затрат на оплату праці, правильність визначення суми прибутку і стимулюватиме збільшення виробництва продукції та послуг;

— встановлення рівня оплати, необхідного для нормального відтворення працюючих та утримання членів їх сімей, за рахунок затвердження об'єктивного розміру мінімальної оплати праці та відповідного підприємства. Розмір мінімальної оплати праці встановлюватиметься у залежності від величини середнього фактичного доходу на працівника з використанням методик, які діє у країнах Європейського Економічного Співтовариства. Розмір мінімальної оплати праці встановлюватиметься в міру досягнення встановленого у законодавстві співвідношення між середньою і мінімальною оплатою;

— створення і підтримання науково об'єктивного нормування праці, направленою на підвищення ефективності виробництва та соціального захисту трудящих;

— розробка дієвої системи формування доходів працюючих для забезпечення ефективної роботи виробничої сфери та соціальної справедливості при розподілі доходів.

Паралельно з реформуванням оплати праці буде здійснена реформа пенсійного забезпечення. Відповідно до мінімального рівня заробітної плати, буде встановлений рівень мінімальної пенсії і потім здійснено диференціацію відповідно до стажу і умов праці.

Буде введена індексація заробітної плати і пенсії відповідно до індексу цін, встановлений контроль за своєчасністю виплати і штрафні санкції за кожен день затримки (с. 41—43).

Тому і названі цифри про зростання ВВП у 1996 р. на 0,6%, товарів народного споживання — на 0,5%, продукції рослинництва — на 2,6, а всієї продукції сільськогосподарства — на 0,2% — це все фікція, знову це безвідповідальні проекти, за які потім ніхто відповідальності не несе.

На противагу цьому в Економічній програмі запобігання національній катастрофі, що внесена в Верховну Раду фракцією соціалістів, — закладаються чіткі механізми поновлення обліку, контролю, аудиту на міцній інформаційно-комп'ютерній базі, розблокування попиту підприємств і населення, наведення порядку у грошово-валютній сфері, підтримки виробництва і

стимулювання продуктивної праці.

Ми знаємо, що сьогоднішня Верховна Рада може не сприяти нашій альтернативній програмі. Але народ України повинен знати, що вона є. І повинен знати, чому вона полягає.

Якщо ж день єдиний дій 25 жовтня досягне своєї мети, об'єднає людей на захист своїх життєвих інтересів і люди висловлять своє відношення до тих реформ, що проводить Президент і уряд, то, ми переконані, тоді владні структури будуть змушені змінити напрям реформи. Тоді і буде реалізована наша програма.

Наталія ВІТРЕНКО,  
народний депутат України,  
член Соціалістичної фракції  
Верховної Ради України.

## Неповага до свого народу

(Початок на 2-й стор.).

Автори, відкрито закликають до відновлення радянської імперії у формі «нового Союзу», підступно поширюючи ідеї царського апогею. Погоди на про східнослов'янську спорідненість та російський месіанізм, ідеї, яку згодом було взято на озброєння офіційною радянською ідеологією.

У відповідності до статті 92 Конституції України, преамбули Закону України «Про статус народного депутата України» кожен депутат, як повноважний та відповідальний представник народу, повинен керуватися загальнодержавними інтересами, виражати і захищати суспільні інтереси, керуватися чинним законодавством.

Зміст «Заяви про створення депутатського об'єднання «Союз» свідчить, що її автори проводять агітацію проти суверенної України, закликають до зміни державного устрою, ліквідації незалежності, територіальної цілісності України.

Приведені там аргументи та заклики містять склад державного злочину.

Отже, таке «депутатське об'єднання «Союз» — проти-конституційне. Його утворення є зрадою державних інтересів України, а участь у ньому тя-

не відповідальності за статтями 56 та 62 глави І «Злочини проти держави» Кримінального кодексу України.

Вимагаємо від Генеральної прокуратури України порушити кримінальну справу персонально проти кожного учасника «Заяви про створення депутатського об'єднання «Союз». Звертаємося до Комісії з питань депутатської етики про проведення розслідування обставин поширення «заяви» членими її в газеті: «...розслідування просять...» на засіданні Верховної Ради і притягнути депутатів до відповідальності, в залежності від ступеня вини кожного.

В Україні, на жаль, гостро стоїть проблема державного патріотизму практично в усіх ешелонах влади. Людина державна має бути вірна Україні. Особа, що обіймає державну посаду, повинна бути порядна та законслухняна щодо своїх посадових обов'язків.

У зв'язку з цим пропонуємо, щоб і народні депутати, перед тим, як увійти до зали засідань Верховної Ради, склали Присягу на вірне служіння Україні.

Будувати Україну ми зобов'язані чесно і самовіддано.

## КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

Постанова від 2 жовтня 1995 р.

№ 781

м. Київ

## Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 23 травня 1995 р. № 355

У зв'язку з прийняттям постанови Верховної Ради України від 9 червня 1995 р. «Про деякі державні соціальні гарантії малообезбеченим громадянам» Кабінет Міністрів України постановляє:

Внести до постанови Кабінету Міністрів України від 23 травня 1995 р. № 355 «Про розміри допомоги на поховання» такі зміни: у пункті 1 слова «неоподатковуваних мінімумів доходів громадян» замінити словами «величин середньодушового сукупного доходу, що дає право на отримання допомоги» і слова «неоподатковуваних мінімумів доходів громадян» словами «величин середньодушового сукупного доходу, що дає право на отримання допомоги»;

викласти пункт 2 у такій редакції:

«2. Сім'ї померлого або особи, яка здійснила поховання, у яких середньомісячний сукупний дохід на одного члена сім'ї за попередній квартал з урахуванням індексу зростання цін не перевищує розміру середньодушового сукупного доходу, що дає право на отримання допомоги, крім допомоги, зазначеної у пункті 1 цієї постанови, надається додаткова допомога на поховання у розмірі двох величин цього середньодушового сукупного доходу за рахунок коштів, з яких виплачувалася допомога на поховання».

Прем'єр-міністр України  
Г.МАРЧУК,  
Міністр Кабінету Міністрів України  
В.ПУСТОВИТЕНКО.

## УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

## Про випуск облігацій державної зовнішньої позики України 1995 року

З метою проведення реструктуризації заборгованості України Російському акціонерному товариству «Газпром» на виконання Угоди від 18 березня 1995 року між урядом України та Російським акціонерним товариством «Газпром» про принципи врегулювання заборгованості України за поставки російського природного газу в 1994 році і забезпечення поточних платежів за поставку природного газу в 1995 році та відповідно до частини другої статті 25 Конституційного Договору між Президентом України та Верховною Радою України «Про основні засади організації та функціонування державної влади і місцевого самоврядування в Україні на період до прийняття нової Конституції України» постановляю:

1. Кабінету Міністрів України до 10 жовтня 1995 року здійснити випуск облігацій державної зовнішньої позики України 1995 року (далі — облігації) відповідно до угоди між урядом України та Російським акціонерним товари-

ством «Газпром» про принципи врегулювання заборгованості України за поставки російського природного газу в 1994 році і забезпечення поточних платежів за поставку природного газу в 1995 році від 18 березня 1995 року (далі — угода).

2. Установити, що згідно з цим Указом облігація — це державний цінний папір України, номінальна вартість якого виражена в доларах США і який підтверджує зобов'язання уряду України відшкодувати його власникам номінальну вартість цього цінного паперу в передбачений у ньому строк з виплатою фіксованого відсотка доходу.

Облігації випускаються на пред'явлення, вільно обігортаються і можуть обмінюватися відповідно до статті 1 угоди на акції підприємств України, що приватизуються, та на матеріально-технічні ресурси, що поставляються відповідно до заявок РАТ «Газпром».

3. Уповноважити Національний банк України виконувати обов'язки генерального агента з обслуговування обліг, виплати доходу та погашення облігацій. Обов'язки генерального агента здійснюються на підставі договору між Національним банком України та Міністерством фінансів України.

4. Кабінету Міністрів України за участю Національного банку України розробити та затвердити у місячний строк положення про порядок передачі, обігу, виплати доходу та погашення облігацій державної зовнішньої позики України 1995 року.

5. Цей Указ набирає чинності з дня його підписання.

Президент України  
Л.КУЧА.

м.Київ,  
5 жовтня 1995 року.

## На початку тижня

## Кінець війни?

Сьогодні опівночі за югославським часом наближає чинності перемир'я, про яке домовилися ворогуючі сторони у Боснії та Герцеговіні. За умови, що це стане можливим, коли відновиться постачання електроенергії й газу до Сараєва, яке триває протягом двох місяців — до закінчення мирних переговорів.

Президент Борис Єльцин заявив, що він прийняв рішення поновити постачання російського газу в Боснію й Герцеговіну. Однак обумовив, що це лише гуманітарна акція, яка не означає одностороннього відходу з режиму санкцій щодо СРЮ.

Кінець війни на Балканах, цієї кровоточивої точки на тлі Європи, швидко можливо, починається сьогодні. Принаймні, двері до миру тепер відкриті, а припинення вогню, яке не означає шляху для досягнення збройного політичного врегулювання. Так прокоментував домовленість про припинення вогню сторонами бойовищого конфлікту прем'єр-міністр Великобританії Джон Мейлдор.

Проте, як повідомляють інформаційні агентства, ворогуючі сторони до названої години перемир'я намагаються урятувати «своє». Лідер боснійських сербів Радован Караджич на прес-конференції в Баяї Луці заявив про свій намір повернути зброю, яку вивели хорватсько-мусульманськими військами в Західній Боснії й в районі Добоя.

Командування «блакитних шоломів» підтвердило, що в Західній Боснії тривають заплановані бойові акції, а боснійські спостерігачі ООН реструктуризують активні наступальні й контрнступальні операції на сербсько-мусульманському фронті в районі Мокочин-Града й Ключа. При цьому, повідомляє ІТАР-ТАСС, не зовсім ясно, на чий бік схилиться терези воєнної удачі в останній годині перед офіційно оголошеним моментом припинення вогню.

Залишається лише сподіватися, що сторони все-таки досягнуть згоди, що міцний мир на Балканах наразі запанує, і згинуть ніколи більше не втратив зароза європейської стабільності.

Валентина ПИСАНСЬКА.

Тетяна ІВЖЕНКО, УНІАР, спеціально для «ГУ» (з Москви)

## Тиснути на СНД складно

У СЕРЕДИНІ вересня цього року набув чинності Стратегічний курс Російської Федерації із країнами — членами Співдружності Незалежних Держав. Першим кроком на шляху реалізації положень документа про «створення інтегрованого економічного й політичного об'єднання держав, здатного претендувати на достойне місце у світовому співтоваристві», стало недавнє засідання уряду Російської Федерації, учасники якого розглянули кілька питань стосовно стану й перспектив торговельно-економічних відносин РФ з країнами СНД.

Йшлося головню про потребу застосування економічного тиску з боку Росії «заділя забезпечення прав і свобод російськомовного населення у країнах Співдружності».

Проте члени російського Кабінету міністрів дійшли висновку, що застосування економічного тиску до колишніх республік СРСР стане дедалі складніше: нові незалежні держави у таких умовах вважають за краще знаходити собі нових економічних партнерів. Отже, Росія залишила відкритим питання про «примусову економічну інтеграцію». Уряд РФ вирішив обмежитися збільшенням складеного до бюджету наступного року обсягу інвестицій державам Співдружності з 200 до 750 млрд. руб. і рішенням про російській державі замовлення туди підприємствам країн СНД, на яких працюють етнічні росіяни. Прем'єр-міністр російського уряду Віктор Черномірдин зазначив, що це нині — єдиний спосіб допомоги 25 мільйонам співвітчизників за межами РФ.

З проханням прокоментувати таку думку я звернулася до голови Конгресу національних об'єднань у РФ і керівника об'єднання українців Росії Олександра Руденка-Десняка.

— Я не політик, але мене дуже хвилюють ті відносини, які складаються в Росії з іншими країнами СНД. Мені здається, що в цих стосунках є деяка психологічна інерція: ставлення старших до молодших. Хоча варто зазначити, що яксь амбіції вже минають із однією, із другою го.

— Чи сприймає, на вашу думку, нормалізація україно-російських стосунків реалізація стратегічного курсу Президента РФ?

— Це багато в чому залежить від результатів майбутніх парламентських виборів і від того, яка буде новопроформована виконавча влада. Це дуже серйозне питання, бо в російському суспільстві сьогодні три-

ває дуже жорстка внутрішня боротьба. Країна, яка будувалася як імперія, несе в собі цей «комплекс імперії» навіть на рівні внутрішніх міжнаціональних відносин. І річ у тому, що коли з'являється більше людей, здатних зрозуміти реальність російського сьогодення, у тому числі — і в галузі міжнаціональних стосунків, то водночас у російському суспільстві дедалі сильніше протистоять і відверті більшовицький ренданізм, і лівізм, і фашизм. Сьогодні триває жорстка боротьба за живлення російської демократії. Якщо російська демократія переможе, це цілком випливає, що відносини з Україною, Білоруссю та іншими країнами СНД складатимуться нормальні, рівноправні і взаємно корисні.

— Російська зовнішня політика останнім часом ґрунтується дедалі більше на тезі про потребу захисту етнічних росіян у державах СНД. Чи могли б ви як голова Конгресу національних об'єднань РФ прокоментувати ситуацію із забезпеченням прав нацменшин у Росії?

— У Росії нацменшини сьогодні перебувають у дикому, нецивілізованому правовому просторі. Немає жодного закону, який регламентував би права національних меншин у суспільстві. Тільки тепер Міністерство національних об'єднань і Конгрес національних об'єднань Росії, до якого входять 20 національних організацій, розробили проект Закону РФ «Про національно-культурні автономії». Це — лише перша спроба визначити обов'язки держави в галузі освіти, інформації, забезпечення національних культурних прав тощо. Законом передбачено створення експертних та консультативних органів при виконавчій владі — такий досвід є в Канаді. Ці органи здійснюватимуть громадський контроль за дотриманням прав людини у цій галузі.

Валерій ДРУЖЕНКО.

## Хроніка. Факти. Події

## Мадрид

## Президента просять залишатися в Парижі

«Ширак, дай нам спокій!», «Зупинити ядерну смерть!», «Жака, залишайся в Парижі!» — під такими гаслами в іспанській столиці відбулася масова маніфестація протесту проти візиту Жака Ширака до Іспанії, що розпочався в понеділок. Близько 30 тисяч людей відступили на захист провідних профоб'єднань, іспанського відділу руху «Грінпис», ряду неурядових організацій, вишили на вулиці міста, щоб висловити своє негативне ставлення до ядерних випробувань, що їх проводить Франція, та до приїзду Президента Франції до Мадрида.



## Бухарест

## Заяв щодо повернення територій не було

Під час свого візиту до Сполучених Штатів Америки Президент Румунії Іон Ілієску не робив жодних заяв щодо повернення румунських територій, які виведені пакту Рід-Бентрота—Молотова належать іншим державам, сказав на прес-конференції у Бухаресті речник румунського президента Іон Кебелеу. Таким чином він виправив неправильну інформацію, яку опублікувала американська газета «Вашингтон таймс». Троян Кебелеу пояснив, що Президент Ілієску лише підтвердив існування в Румунії деяких політичних сил, які вимагають цього.

## Скоп'є

## Стан здоров'я стабільний

Стан здоров'я 79-літнього президента Македонії після замаху, що було на нього вчинено 3 жовтня, стабільний — повідомляють представники медичного факультету у Скоп'є. Лікарі не виключають, що влітку цього року в перших повідомленнях сказав, що Гігоров лише легко поранений, але пізніше виявилося, що необхідно провести кілька складних операцій.

Немає жодних повідомлень щодо того, ким було вчинено терористичний акт. Арештовано кількох осіб, але немає інформації, чи вони брали участь у замаху. Спостерігається, що замах могли вчинити як македонські шовіністи, так і албанські екстремісти.

## Рим

## Погода завадила

Льотчики НАТО змушені були відмовитися в неділю увечері від бомбардування позицій боснійських сербів у районі Тузли «через несприятливі умови». Про це йдеться у повідомленні командування Об'єднаних Збройних Сил НАТО в південній Європі, штаб-квартира якого знаходиться в Неаполі.

## Одеса

## Обидві перші дами вибрали Кандидського

Учора до України з неофіційним візитом приїхали дві перші дами Французької Республіки: дружина нинішнього Президента Ширака і дружина екс-президента Помпіду (очолював державу у 1969—1974 роках).

Шановні дами відвідали Одесу, щоб узяти участь у щорічній міжнародній конференції, присвяченій ювілею із закінчення абстрактного живопису Василя Кандинського. Конференція відбувається у містах, де жив і працював Василь Кандинський. Цього разу візит припав на Україну.

Організатором української конференції стала директор Одеського художнього музею Наталя Касько. Відбується конференція під егідою Національних сучасних мистецтв імені Жоржа Помпіду в Парижі, а також згадуваного вище музею, місцевого відділення Національної асоціації діячів мистецтв, галереї мистецтв Одеського університету.

## Токіо

## Мешканцям пропонують евакууватися

У 23 місцях пошиджено шляхи, у чотирьох — виведені з ладу лінії водопону на маленькому японському острові Кодзу, що знався землетрусу силою в 5 балів за прийнятою в Японії семібальною шкалою. Оцінюють станове на острові зараз, місцева влада звернулася до мешканців із закликом евакууватися з найнебезпечніших і постраждалих від землетрусу районів.

## ПРОРИВ НА СХІД

**МІЖПАРЛАМЕНТСЬКІ** зв'язки України поступово ширяться. Цього сприяє і Комісія Верховної Ради України у закордонних справах і зв'язках з СНД. Миколою Голубом, головою цієї комісії Борис Олійник і заступник голови Національних Зборів Кувейту, котрий очолював делегацію Кувейту в Києві, провели спільну прес-конференцію.

Міжпарламентська дипломатична активність України поступово переміщується на Схід. Звичайно, це не означає бажання наших політиків залишити вже, значною мірою, освоєні західні аспекти. Проте «прорив на східному фронті» відкрив для України нові потенційні можливості.

На відміну від двосторонніх відносин на урядовому рівні міжпарламентські зв'язки тільки-но набирають сили. Візити делегацій Національних Зборів Кувейту це перше знайомство наших народних

обранців з парламентаріями дружнього сусіда.

У всьому світі Кувейт відомий передовсім своєю нафтою. І Україна також у недалекому майбутньому розраховує на импорт кувейтського «чорного золота». Під час зустрічі заступника Голови Національних Зборів Кувейту Салеха Юссейна з Фадалом з Головою Верховної Ради України Олександром Морозом йшлося про можливість поставок нафти танкерами до Одеси, де споруджують термінал.

Допомогти Україні уникнути кризової ситуації з енергоресурсами Кувейту швидко до снаги, вважаючи на те, що його розвідні запаси нафти становлять 10% від світових. А ціна на нафту — 17,5 американського долара за барель. 920 нафтоносних свердловин працюють на економіку цієї близькосхідної країни. Кувейт щодня видобуває 800 тисяч барелів нафти. Точніше, видобуває...

Унаслідок іракської агресії народногосподарський комплекс Кувейту було практично знищено. Загальний обсяг збитків, за офіційними даними, становить 60—100 млрд. доларів.

Особливо постраждав нафтовий сектор. 730 нафтових свердловин було підпалено. Лише на операції з гасіння пішло 2 млрд. доларів. Незважаючи на протести й резолюції з боку Ради Безпеки ООН, за якими Іраку було рекомендовано повернути до Кувейту вивезені матеріальні цінності, відшкодувати збитки і звільнити полонених, цього так і не було зроблено. В іракських в'язницях й досі перебувають 625 кувейтських громадян.

Під час візиту делегації Кувейту українська сторона зобов'язалася підтримувати цю державу в рамках діяльності Міжнародного парламентського союзу, сприяти звільненню полонених кувейтських громадян і обстоювати виконання Іраком усіх міжнародних резолюцій. У свою чергу, Кувейт декларує зусилля до звільнення українських військовополонених в Афганістані. Депутати Верховної Ради отримали запрошення відвідати Кувейт. Для першого разу — неоплачено.

Валерій ДРУЖЕНКО.

## У Загребі наших друзів побільшало

У Загребі відбулися організаційні збори, на яких утворене Товариство «Хорватія—Україна».

У зборах взяли участь представники міністерств, відомств, інших установ — державних і творчої інтелігенції та широкого громадського Республіки Хорватія. Були представлені регіони, в яких мешкає українсько-русска меншина, міста-побратими України, а також регіони, які за підтримки посольства розвивають економічні відносини з відповідними областями України. Зокрема, міста Рієка, Виноков, Осієн, Славонський брод та інші.

З привітальним словом виступив генеральний секретар координації хорватських товариств дружба пан А. Кардьялінович, який, зокрема, відзначив високу активність Товариства «Україна—Хорватія», заснованого 1992 року в Києві. На

знак зміцнення дружніх зв'язків між Республікою Хорватія та Україною і з цього співробітництва пан Кардьялінович вручив колишньому президенту Товариства «Україна—Хорватія», нинішньому першому секретарю посольства України в С.Пашенку диплом координаційного центру хорватських товариств друзів.

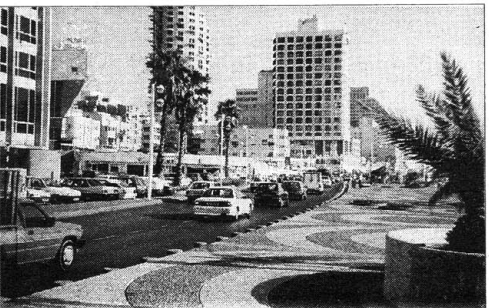
З промовою виступив Надзвичайний Повноважений Посол України в Республіці Хорватія А.Шостак, який відзначив глибоку історичну традицію україно-хорватських стосунків і широкі можливості для їх подальшого розвитку.

В обговоренні взяли участь представники й культурні діячі, представники громадськості. Зокрема, депутати Сабора (парламенту) Республіки Хорватія, представники правлячої партії ХДС, Х. Шо-

шич, академік Д. Бровович, голова Комісії з прав людини та етнічних меншин М.Кіш.

Промовці оцінили утворення Товариства «Хорватія—Україна» як важливу історичну подію для хорватського суспільства, наголосували на спорідненості історичної долі двох народів у минулому й нині. Особливо наголосували, що потрібно об'єднати зусилля громадськості двох держав для поглиблення й розвитку політичних, економічних, культурних та інших зв'язків.

Збори обрали правління Товариства, до якого увійшли відомі представники різних сфер хорватського суспільства, прийняли статут Товариства. Його президентом обрано Івцу Трнокова, колишнього представника Республіки Хорватія в нашій державі.



Тель-Авів. Сучасний квартал.

Фото Гаєна ПАРИЙСЬКОГО. (Українформ).



**РЕАЛИЗУЕТ  
СО СКЛАДА  
В ХАРЬКОВЕ**

**АВТОИНВЕСТСТРОЙ**  
тел./факс /0572/ 432-827  
тел./0572/ 381-655, 476-894



**УАЗ**  
31512  
31514/ЛЮКС  
3303, 330318/ТЕНТ  
3962/САНИТАРНЫЙ  
2206/МИКРОАВТОБУС  
ИНКАССАТОРСКИЙ



**ВАЗ**  
21043, 21053  
2106, 21061  
2107, 21083  
21093, 21099  
21213 "ТАЙГА"



**ГАЗ**  
3102/ЛЮКС  
31029-51  
31029



**АЗЛК**  
2141  
23352  
/ПИКАП



**ИЖ**  
2715/ГРУЗОВОЙ  
27151/ПИКАП  
27156/ГРУЗОПАССАЖИР.  
21251/КОМБИ

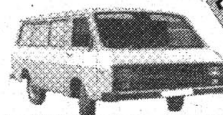


**ЗАЗ**  
1102  
"ТАВРИЯ"  
1105/5 ДВЕРЕЙ

**ЗА  
БЕЗНАКАТОРЫЕ  
КАРБОВАНЦЫ**

**НОВЫЕ  
АВТОМОБИЛИ**

**ГАЗ**  
33021/ГАЗЕЛЬ  
3309/ГР.ТУРБОДИЗЕЛЬ  
4301/ГР.ДИЗЕЛЬ  
4509/САМОСВАЛ, ДИЗЕЛЬ



**РАФ**

22038-02 /ПАССАЖИРСКИЙ  
22038-02 /ЛЮКС  
2915-02 /СКОРАЯ ПОМОЩЬ  
2914-01 /РЕАНИМАЦИЯ

3311 /ГРУЗОПАССАЖИРСКИЙ  
33111 /ГРУЗОВОЙ  
2920 /ИЗОТЕРМИЧЕСКИЙ  
2925 /МИЛИЦИЯ, ПОЖАРНЫЙ

ПО ВОПРОСАМ БАРТЕРА ОБРАЩАТЬСЯ ПО ТЕЛЕФОНУ: /0572/14-00-14

**ЗАПАСНЫЕ  
ЧАСТИ**



**СТЕКЛА  
ВСЕХ ВИДОВ**

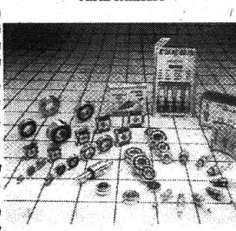
Более 2000 наименований  
запасных частей  
к автомобилям

УАЗ, ИЖ, ЗИЛ, ГАЗ, Москвич

Газовые амортизаторы  
фирмы "Citroen"  
для автомобилей  
"Москвич-2141",

Карбюраторы и стартеры  
оптовыми партиями.

Свечи автомобильные  
«ISKRA SUPER»



Стекла к  
автомобилям  
ЗИЛ-4332  
ВАЗ 2101, 2121, 2108  
ГАЗ 24, 3307  
Москвич 2141  
ИЖ 2126  
РАФ  
УАЗ 452, 469  
ПАЗ 3205, ИКАРУС  
Стекла бокового и  
заднего остекления  
Стекла задние  
электрообогреваемые

**От зеркала до двигателя со склада в Киеве!!!**

Телефоны в Киеве 8-044-462-54-70, 462-54-71, 462-54-72



**"МАЖЕЙКИУ НАФТА"  
ПРОИЗВОДИТ**

**ТОЛЬКО ЭКОЛОГИЧЕСКИ ЧИСТЫЕ**

Неэтилированный бензин А-76	за 1т - 185 \$
Неэтилированный бензин А-92	за 1т - 200 \$
Неэтилированный бензин АИ-95	за 1т - 208 \$
Неэтилированный бензин АИ-98	за 1т - 215 \$
Дизельное топливо	за 1т - 143 \$
РТ	за 1т - 153 \$
Сжиженный газ	
Битум	

**ЗВОНИТЕ ПРЯМО СЕЙЧАС:**

тел.: 01/293/92562

01/293/92561

01/293/92613

5526, Мажейкяй, Литва

факс.: 01/293/92614

Реклама в газеті «Голос України».  
Телефон 441-89-34. Факс 449-85-62.

**ЭнергоТехКомплект**

предлагает:

(044) 413-77-85

**ШИРОКИЙ АССОРТИМЕНТ  
ЭЛЕКТРОТЕХНИЧЕСКОГО  
ОБОРУДОВАНИЯ со склада в Киеве**

**Контактное оборудование**  
(автоматические выключатели, рубильники, электрошкафы и т.д.)

**Электронагревательное оборудование**  
(ТЭНы, электроды, калориферы)

**Электротовары**  
(электросчетчики, розетки,  
лампочки и т.д.)

**Кабельно-проводниковая  
продукция**  
(кабели, провода, шнуры)



**ATTENTION**



**Вы можете выбрать на выставке.  
Дворец спорта 18-22 октября.**

• ЧУГУННАЯ ФАСОНИНА  
• ГАЗОВАЯ АРМАТУРА  
• СЧЕТЧИКИ

• ТРУБОПРОВОДНАЯ  
АРМАТУРА  
• САНТЕХНИКА И  
ОБОРУДОВАНИЕ

(044) 432-76-82

(044) 452-10-48

**Фирма  
«Ятрань»**

реализует электрические  
и механические  
пишущие машинки  
и ленту.

Тел./факс (044) 412-16-70.

**Организация реализует  
со склада в Киеве  
АВТОТЕХНИКУ:**

• ГАЗ - 31029 "Волга",  
• ГАЗ - 330210 "Газель",  
• УАЗы всех  
модификаций.

Тел./факс 517-3647,  
тел. 516-8514

Підприємство  
з багаторічним досвідом роботи у сфері  
забезпечення господарства різних форм  
власності сільськогосподарською  
технікою реалізує:

комбайни зернозбиральні «Дон-1500», «Нива-СК5»,  
трактори «ЮМЗ 6ДМ», «ЮМЗ 6АКЛ»,  
вантажні автомобілі.

Ціни нижчі від заводських!

Купимо або надамо допомогу в реалізації  
харчових продуктів.

Знайомство з новими партнерами для нас  
завжди приємне!

Тел. (05618) 31399, 31300

Факс: (05618) 31399.

**ELIDIS**

тел.: 359 2 / 80-73-23  
факс: 359 2 / 80-56-47

**Фирма «Елидис» из Болгарии**  
имеет прямые контакты с производителями - экспортерами:

✓ картонка типов хром и хром-эраза, макулатурный / немел-  
лованный  
✓ картонка гофрированного  
✓ крафт-лейнер, футлинг, тест-лейнер  
✓ газетной бумаги  
✓ офсетной бумаги  
✓ оберточной бумаги  
✓ целлюлозы;

предлагает:

✓ морозильники  
✓ холодильники  
✓ стиральные машины.

## У номер

## Київ

## В основному — так

Президія Кабінету міністрів в основному схвалила Концепцію державної регіональної політики. Після доопрацювання концепцію буде передано до Верховної Ради України.

Документом передбачено організаційно-правові та економічні заходи, спрямовані на стимулювання ефективного розвитку виробничих сил регіонів, раціональне використання їхнього ресурсного потенціалу, створення нормальних умов життєдіяльності населення.

## Православні всієї України об'єднуються?

20—22 жовтня цього року буде проведено Всеукраїнський православний Собор, на якому відбудеться інтронізація новообраного патріарха. Місцеземствитель патриаршества престолоу Митрополит Київський Філарет повідомив на прес-конференції, що одним з основних питань, яке виноситиметься на розгляд Собору, буде необхідність об'єднання всіх православних в єдину українську національну помісну церкву. Українська православна церква Київського патріархату звернулася за проханнями до Президента України Леоніда Кучми, предстоітель Української православної церкви Московського патріархату і Української автокефальної православної церкви піти назустріч об'єднанню православних всіх України і зробити рішучі кроки для уможливлення міжправославного діалогу.

Серед кандидатів на патриарший престол було названо Митрополита Івано-Франківського Андрія та патриаршого місцеземствителя.

## Запоріжжя

## «Весела Січ» сміялась від душі

Минулої неділі в Запоріжжі відбулося Всеукраїнське свято гумору «Весела Січ». Задумали «фієсту» козак-гумористи з місцевої однойменної асоціації під орудою отамана Петра Ребра. А місцеве влада привезло до столиці зробити свято традиційним і проводити його щороку в День міста.

## Луцьк

## Сенатський клуб на Волині

У Луцьку з ініціативи сенатського клубу «Союз Лівих демократичних» відбулася зустріч сенаторів Республіки Польща з народними депутатами України від Волині. В дискусії наголошено на необхідності підписання програми «Єврорегіон «Вуг», міждержавних та регіональних стосунків в історико-гуманітарній сфері відзначалося бажання народів обох країн жити в злагоді, розширювати робочі зустрічі українсько-польських міжпарламентських груп. Сенатори зустрілися з керівниками польських національно-культурних товариств, відвідали історичні місця Луцька.

## Пам'яті Василя Стуса

У музеї обласного управління внутрішніх справ «Мій край Поділля» відкрито експозицію «Народе мій, до тебе я верну...», присвячену пам'яті Василя Стуса.

А в селі Рахнівці Гайсинського району, де народився поет, відкрито барельєф Стуса, споруджений з ініціативи його самого обласного УВС. З цієї нагоди відбувся мітинг. В урочистостях взяли участь одноосібники Василя Стуса, письменники, керівні особи району та області, повітовий Укрінформ.

На знімку: барельєф В. Стуса, виставлений з подільського підпілля. Вінницька.

Фото Олександра ГОРДІЄВИЧА.

## Святиня міста — прапор

У Маріуполя, історія якого налічує 218 років, з'явився новий символ — прапор. Заслужений діяч мистецтв України місцевий художник Юхим Харабет став автором ескізу: на синьому фоні — герб міста, увитий стилізованими золотими квітами, назва міста українською, російською і грецькою мовами.

Благочинний Свято-Микільського кафедрального собору отець Миколай за православним звичаєм освятив прапор.

На знімку: прапор міста.

Фото Бориса ДЕМБИЦЬКОГО (Укрінформ). Донецька область.



## ЦЕЙ НЕВГАМОВНИЙ КУЖЕЛЬНИЙ

**КИЇВСЬКИЙ театр «Сузір'я» розпочав репертуарний сезон прем'єрою вистави «Лист незнайомого» за однойменним оповіданням Стефана Цвейга у виконанні народної артистки України Лариси Кадирової та асистентки гітариста, професора Віденської консерваторії, українця за походженням Лео Витошинського.**

Годі й казати, що й цього разу, як і завжди, Лариса Кадирова була неперевершена, а маестро Лео Витошинський запалив глядача віртуозністю.

Піштові години драматизму, кохання, ніжності, відчаю — справжня гама почуттів, на які нам, здається, стає дедалі незвич-

ніше реагувати. Але ж у театрі завжди відбувається маленьке диво: у когось забриніла слізьма, хтось згадав своє...

Але чи не найбільше диво — це сам театр, а в ньому його художній керівник заслужений артист України Олексій Кужельний. Ще рік тому він скаргився на те, що приміщення театру (а розташований він у відомому домі Роззаківки), потребує ремонту, а коштів немає, на інші скрути. Але ставив дивовижні монодрами, в яких були зайняті кращі актори Києва, вигадував фестивалі, зустрічі, покази. Тепер уже, здається, не скаргився, хоча проблеми не тільки нікуди не щезли, а ще й помножилися. Але ж театр живе, робить нові постановки, а в кожній з них — відкриття: нових авторів, талантів, імен...

Не скажимося, намагаємося, — розв'язувати проблеми з допомогою добрих людей, цінителів те-

атру, — розповідає Олексій Кужельний. — От і цього разу в постановці «Листа незнайомого» нам посприятило посольство Австрії в Україні, зокрема аташе з питань культури пан Хараля Флейшманн. Вважаю, що велика удача — участь у виставі Лео Витошинського.

Маємо й інших спонсорів, завдяки яким глядач може влаштувати собі це свято — зустріч з відомими київськими і не тільки київськими акторами.

До речі, саме завдяки їм і чи не найбільше — громадській організації «Чорнобиль — надія» стали можливими літні гастролі «Сузір'я» у Сербії та Чорногорії, участь у Бєлградському театральному фестивалі, який відбувався з 12 серпня по 8 вересня, монодрами.

«Мені так хочеться щастя і ласки» з актрисою Людмилою Азимар мала справжній успіх.

Про визнання театру свідчить і те, що його запрошено взяти участь у програмі святкування 50-річчя ООН з виставами, поставленими за п'єсами політиків-драматургів, коли вони ще не були політиками, — Кароля Войтили, Вацлава Гавела, Арпада Гьонца.

У «Сузір'ї» розпочався новий театральний сезон. І хоча, здається, і цієї зими, як і торік, йому доведеться обгріватися лише теплом глядачів, бо міська влада щось не поспішає на поміч, однак прихильників чекає немало приємних несподвинок: цей негавмовний Кужельний заготував їх достатньо.

Дмитро КОМАРЕНКО.

На знімку: художній керівник театру «Сузір'я» Олексій Кужельний; сцена з вистави «Лист незнайомого»: Лариса Кадирова та Лео Витошинський.



## Спорт

## Початок удалий

Баскетбол. Відбірковий матч чемпіонату Європи-97 серед чоловіків. Україна — Румунія. 93:60 (46:27). Київ. Спорткомплекс Політехнічного університету.

Україна: Прихоло — 0, Мурзін — 11, Ябло — 18, Лохманчук — 6, Савченко — 15, Окунський — 3, Успенський — 4, Молчанов — 12, Пудзирей — 11, Шапталла — 13.

Румунія: Костел — 11, Каруцану — 4, Арделан — 12, Цонер — 11, Фонтисеку — 0, Мірча — 2, Себреску — 4, Дюба — 15, Пайлі — 1.

Зрозуміло, що румунська збірна сьогодні не найкращіша на континенті і навіть далека від еліти. Але перемога найшвидше страждальній команді над нею в першому офіційному матчі нового циклу європейського чемпіонату, гадаю, дуже приємна усім прихильникам українського баскетболу.

Відомий Зубрава Хромеєв діяв цього разу з великим настроєм і бажанням. Відчувалося, що це був справжній колектив.

Нинішнього року наша команда проведе ще три відбіркові матчі: 11 жовтня в Туреччині, 12 листопада в Нідерландах, 15 прийматиме Хорватія.

Фаворитом вважається хорватська команда. А от друге місце за підсумком відбірочного турніру цілком реально для українських баскетболістів.

## Видавництво «Преса України» пропонує для реалізації товари народного вжитку:

календарі настільні перекидні на 1996 рік; календарі настільні відірвні на 1996 рік; настільні табелі-календарі в асортименті; вітальні художні листівки в асортименті; книги канцелярські та книги обліку;

зошити шкільні в квітнику та лінійку; папір для друкарських машин; набір кольорового паперу. Форма розрахунків безготівкова та за готівку. Телефон для довідок: 446-41-25.

## ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України. Видавець — Президія Верховної Ради України. 252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5. Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.

Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕНЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, А. В. СУДДА (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

• ТЕЛЕФОН: для довідок — 441-88-23; телефон — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.  
• Рукописи не повертаємо.  
• Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КП № 1 від 18.09.1990 р.

• За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.  
• Редація не завжди поділяє позицію авторів публікацій.  
• За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Ціна 4005. Тираж 359352.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. 123454790. Зам. 311191.